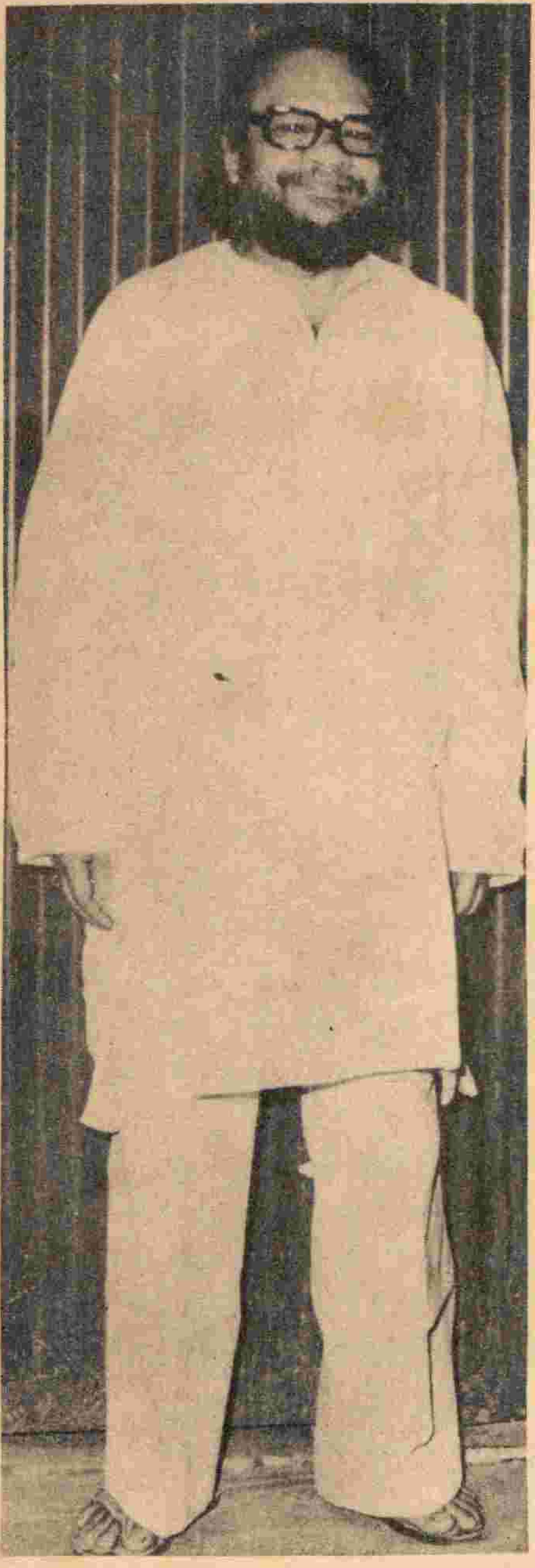

ఆరుద్ర కథ

పందిట్లో పెళ్ళవుతున్నది

ఇటీవల మద్రాసులో వైభవోపేతంగా షష్ఠి పూర్తి వేడుకలు జరుపుకున్న శ్రీ భాగవతుల శంకరశాస్త్రి ('షష్ఠి పూర్తి ఆ పేరు గలాయనకే గానీ, 'ఆరుద్ర'కు కాదు. శ్రీ శంకరశాస్త్రిగారు 'ఆరుద్ర'గా మారి అరవైఏళ్ళు కాలేదు కాబట్టి' అని చమత్కరించారు ఒక వక్త ఆ సభలో) ఆరుద్రగా పఠితలకు సుపరిచితులే. ('వనిత'లో 'ప్రముఖ దంపతులు' శీర్షిక రామలక్ష్మి—ఆరుద్రలతోనే ఆరంభమైంది).

కథ, నాటిక, నాటకం, వ్యాసం, గేయం, పద్యం, పదం, పాటలు - ఇలాంటి సాహితీ ప్రక్రియలన్నీ చేసిన సుప్రసిద్ధ సాహితీవేత్త శ్రీ ఆరుద్ర, 'సమగ్ర ఆంధ్ర సాహిత్యం' పరిశోధనా గ్రంథాలతో 'సాహితీ ఋషి' అనిపించుకున్నారు.

శ్రీ ఆరుద్ర రాసిన కథల సంఖ్య తక్కువైనా, అవి నేటికీ పాఠకుల మనసుల్లో నిలిచిపోయేవే. ఆరుద్ర కథ అనగానే మనసులో మెదిలేవి - ఇన్స్పెక్టర్ వేణు, ఎర్ర గుర్రం. దాదాపు పాతికేళ్ళక్రితం ఆయన రాసిన ఈ కథను 'వనిత' పాఠకులకు దీపావళి కానుకగా సమర్పిస్తున్నాము.

పెళ్ళివారి ఇంటిముందు మోటారు సైకిల్ ఎర్ర గుర్రం ఆగింది. వెనుక సీటుమీద కూర్చున్న ఇన్‌స్పెక్టర్ వేణు దిగాడు. అతడు సాధారణ మఫ్టీ దుస్తుల్లో ఉన్నాడు.

"మళ్ళా ఎప్పుడు రమ్మన్నారు?" అని సైకిల్ తోలుతున్న సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ చంద్రం అడిగాడు.

"రానక్కర్లేదు. ఇంక ఇరవైనాలుగు గంటలసేపు నేను ఇన్‌స్పెక్టర్ వేణుని కాను. హత్యో, అంతకన్నా పెద్ద కేసో అయితేగాని నాకు కబురు పెట్టకు. అసలు నేనీ ఊళ్ళో ఉన్నానని మరచిపో," అని చెప్పి వేణు పెళ్ళి పందిట్లోకి వెళ్ళాడు.

నవ్వుకొని సబ్‌ఇన్‌స్పెక్టర్ చంద్రం—ఎర్రగుర్రం కళ్ళాన్ని వదలి కదిలిపోయాడు.

వేణు పెళ్ళి పందిట్లోకి రావడం అతని భార్య రుక్కు చూసింది. ఆమెకి అమితానందం అయింది. పెళ్ళికూతురు తండ్రి పెరుమాళ్ళు మరీ సంబరపడ్డాడు.

"వాయించండోయ్, భజంత్రీలు," అని పురోహితుడు కేక వేశాడు.

పెళ్ళి పందిరి కోలాహలంగా ఉంది. బాజాలు, చిన్నపిల్లల బాకాలు,

పందిట్లో ఉన్న పెద్దవాళ్ళ సంభాషణలు, పెళ్ళి పీటల వెనుక కూర్చున్న ఓ యాభై మంది ఆడవాళ్ళ మాటలు, బ్రాహ్మణుల మంత్రాలు—అన్నీ కలసి ఒక చక్కటి ఆనందం, అతి వింత వాతావరణం వెల్లివిరుస్తున్నది.

ఒక బ్రాహ్మణుడు అక్షింతలు, మంగళ సూత్రం పట్టుకుని మగవాళ్ళ మధ్య తిరుగుతున్నాడు. పెద్దలు మంగళసూత్రాన్ని తాకి, అక్షింతలు పుచ్చుకుంటున్నారు.

"బాబూ, అక్షితలు," అన్నాడు బ్రాహ్మణుడు. ఆలోచనాసాగరంలో నిమగ్నుడైన ఇన్‌స్పెక్టర్ వేణు ఇది వినిపించుకోలేదు. ఒకటికి రెండుసార్లు బ్రాహ్మణుడు హెచ్చరించాక, వేణు ఈ లోకంలోకి వచ్చి, "ఏమిటి?" అన్నాడు. ఇచ్చిన అక్షింతలు పుచ్చుకున్నాడు.

ఇటువంటి శుభసమయాలలో దొంగలు, దొంగతనాలు, ఖూనీలు, ఖూనీకోరులు, నేరాలు, మోసాలు మొదలైన వాటినన్నిటినీ హాయిగా కొంతసేపయినా మరచిపోవచ్చు. అందుకే వేణు ఆదమరచి పూర్వస్మృతుల్ని తలపోసుకుంటూ, ఆలోచనా నిమగ్నుడైనాడు.

ఆడవాళ్ళవైపు ఒకరు అక్షింతలూ, మంగళసూత్రం తిప్పారు. ముత్తైదువులు, గుడిలో పూజారి శఠగోపం తాకించీ తాకించనట్లంత బులబులాగ్గా మంగళ సూత్రాన్ని తమ కంఠం చుట్టూ ఒకసారి పెట్టుకొని, అక్షింతలు అందుకుంటున్నారు. అమ్మలక్కల మధ్య కూర్చున్న ఇన్‌స్పెక్టర్ వేణు భార్య రుక్కు కూడా అలాగేచేసి అక్షింతలు అందుకొన్నది.

ఆమె ఆనందంగా ఉంది. భార్యా భర్తలిద్దరూ బంధువుల ఇంటి పెళ్ళికి వచ్చారు. భర్తకి ఒక మూడు గంటలసేపయినా ఉద్యోగపు గొడవలూ, బెడదలూ లేకుండా చేసినందుకు ఆమె అమితానందం పొందింది.

"వాయించండోయ్, భజంత్రీలూ," అని మళ్ళా పురోహితుడు కేక వేశాడు. మంగళ వాద్యాలు చెలరేగినయ్. భజంత్రీలకు కూడా పెళ్ళి మంత్రాలన్నీ తెలుసునేమో! ఎన్ని పెళ్ళిళ్ళకు వాయించారో! ఏ ఏ ఘట్టాలలో ఏ ఏ విధంగా వాయించాలో, ఏ ఏ మంత్రాలు చదువుతున్నప్పుడు ఏ ఏ వాయిద్యాలకి ప్రాముఖ్యం ఇవ్వాలో భజంత్రీలకు బాగా తెలుసు. మంత్రాలు చదువుతున్న పురోహితుడు "మాంగళ్యం తంతునానేన...." అని సూత్రధారణ మంత్రం చదువుతూ ఉండగా డోలు, రండోలు దురిత కాలంలో చెలరేగినయ్, పెళ్ళికి వచ్చిన ఆడా, మగా లేచి, అక్షింతలు వేయడానికి కుడిచేతులు ముందుకు చాచారు. ఫోటోగ్రాఫర్లు ఫ్లాష్ బల్బులతో బొమ్మలు తీస్తున్నారు.

పీటలమీద పెళ్ళికూతురు కుడి మోకాలుమీద తల వాల్చుకొని, సిగ్గుతో కూచుంది. ఆమె వెనుక నుంచున్న పెళ్ళికూతురు తల్లి, పెళ్ళి కుమారుడు తల్లి, మరికొంతమంది ముత్తైదువులు పెళ్ళికుమారుడికి సహాయంగా నుంచున్నారు. మొగలి రేకులు కుట్టి అల్లిన పొడుగాటి వాలు జడను ఒకరు ఎత్తి పట్టుకున్నారు. వధువు మెడమీద ఉన్న మధుపర్కం చెంగుని కొంచెం కిందకు సర్ది, చోటు చేశారు. పెళ్ళికుమారుడు పెళ్ళి కుమార్తె మెడమీద మూడు ముళ్ళు వేశాడు. అందరూ అక్షింతలు జల్లారు. ఫ్లాష్ బల్బులు వెలిగినయ్.

అక్షింతలు జల్లటానికి లేచిన వాళ్ళందరూ కూచుంటున్నారు. సాంప్రదాయసిద్ధంగా వాయించవలసినది వాయించేశాం గదా అని, భజంత్రీలు సినిమా పాటల్లోకి దిగేరు. ఇక బయటకు కదులుదామని వేణు లేచాడు.

పెళ్ళికుమార్తె పక్కన నిలబడ్డ ఆమె తల్లి, కూతురు జడని యథాలాపంగా చూసి, ఒక్కసారి గతుక్కుమంది. అయినా ఏమి తొణక్కుండా భర్తని చాటుగా పిలిచి, ఏదో చెప్పింది. అతడు కూడా నివ్వెరపడి, భావాలను మనసులోనే అదిమిపట్టుకుని, అక్కడనుంచి కదిలాడు.

పందిట్లోనున్న వేణుని సమీపించాడు. "అబ్బాయ్, వేణు! మాట!" అని, పెరట్లోకి తీసుకెళ్ళాడు. అక్కడ చెప్పాడు. "పెళ్ళికూతురు జడనున్న నాగరం కనిపించడం లేదు" అని.

"కింద పడిపోయిందేమో! వెదకండి" అన్నాడు వేణు.

"లేదు. పీటల మీద కూర్చున్నప్పుడు జడనే ఉందట. మా ఆవిడ చెప్పితే, నేనూ నీలాగే కిందపడిపోయిందేమో వెతకమన్నాను," అన్నాడు పెరుమాళ్ళు.

"దొంగతనమే నంటావా, బాబాయ్?"

"సందేహం లేదు. నువ్వు పరిశోధించి, దొంగని పట్టాలి" అన్నాడు పెరుమాళ్ళు.

"నాగరం ఏ మాత్రం చేస్తుంది?"

"చాలా విలువైనది. వజ్రాలు తాపడం చేసిన నాగరం. పదిహేను వేలు చేస్తుంది."

"జడ ఎవరు వేశారు? నాగరం ఎవరు పెట్టారు?" అన్నాడు వేణు.

"ఏమో; అవేం నాకు తెలియదు. మీ పిన్నమ్మ నడుగు. నువ్వు మట్టుకు బంధువులెవర్నీ ప్రశ్నించకూడదు. దొంగతనం జరిగినట్టే తెలియనివ్వకూడదు" అన్నాడు పెరుమాళ్ళు.

'స్వర్గానికెళ్ళినా సవతిపోరు తప్పదన్నట్టు-శుభమా అని పెళ్ళి కొచ్చినా, నాకీ అపరాధ పరిశోధన తప్పేటట్టు లేదు,' అనుకొన్నాడు ఇన్‌స్పెక్టర్ వేణు. అయితే తన భావాలను బయటకు చెప్పలేదు.

"బాబ్బాబు! నీ పుణ్యముంటుంది. నీ తెలివితేటలన్నీ వినియోగించి, ఎలాగైనా దొంగని కనిపెట్టు గాని, అభాసుచెయ్యకు. గుప్‌చుప్‌గా రెండో కంటివాడికి తెలియనియ్యకుండా దొంగని పట్టాలి—ఎలా పడతావో గాని, జరుగుతున్నది శుభకార్యం. ఈ సంగతి పైకి పొక్కిందా, అందరినీ ప్రశ్నించావా—నా పరువు ప్రతిష్ఠలు పోతాయి," అన్నాడు పెళ్ళికూతురు తండ్రి పెరుమాళ్ళు.

'వచ్చిన చావొచ్చిందే!' అనుకొన్నాడు వేణు. బంగారపు పని చేసేవాడికి గండ్రగొడ్డలి ఇచ్చి, కాసుల పేరు చేయమంటే ఎలా చేస్తాడు? పైకి పొక్కకుండా, ఎవరినీ ప్రశ్నించకుండా ఏ డిటెక్టివైనా ఎలా అపరాధ పరిశోధన చేస్తాడు? ఎలా నేరగాడిని పట్టుకొంటాడు?

"సరే బాబాయ్! మీ ఆవిడనీ, మా ఆవిడనీ ఓసారి వచ్చి నన్ను కలుసుకోమను," అన్నాడు వేణు. పెళ్ళికూతురు తండ్రి వెళ్ళాడు.

వేణు సిగరెట్ తీసి, ముట్టించాడు. పెరుమాళ్ళు పందిట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. వేణు పెరటిలోనే చెట్టు కింద నిలుచున్నాడు. క్షణాలు నిమిషాలుగా మారుతున్నాయ్. ఒక్క పది నిమిషాల కిందటే పెరుమాళ్ళు పందిట్లో ఉన్న వేణుని పెరట్లోకి పిలుచుకొచ్చి, ఈ దొంగతనం వార్త చెప్పాడు.

సిగరెట్ ఘాటుగా పీల్చి, వేణు గడచిన పదిహేను నిముషాలనీ, జ్ఞాపకం చేసుకొన్నాడు. ఆ పదిహేను నిముషాలలోనే పదిహేను వేల రూపాయల విలువగల వస్తువు దొంగిలించబడింది. పట్టపగలు: పెళ్ళి పందిట్లో!

దొంగిలించినవాడు ఎంత సాహసి అయి ఉండాలి? బందిపోటు దొంగలు కూడా ఈ దొంగముందు దిగదుడుపు అయిపోతారు. నిజమే. ఈ దొంగ సామాన్యమైన దొంగ కాదు. ఇతణ్ణి పట్టుకోవాలంటే వేణు తన అనుభవాన్నీ, చాకచక్యాన్నీ పూర్తిగా ఉపయోగించాలి.

పెళ్ళి పందిట్లో శుభకార్యం జరుగుతూ ఉండగా దొంగతనం జరిగితే ఆ సంగతిని రమారమి చాలామంది గుర్తించరు. గుర్తించినా, అభాసు అవుతుందని పైకి చెప్పరు. చెప్పినా, దర్యాప్తు జరిగేలోగా దొంగ పారిపోవచ్చు. ఆ తరవాత 'సంతలో చింతవండు' అని పెళ్ళికొచ్చిన వందలాది బంధువుల్లో ఎవరినని పోలీసువాళ్ళు అనుమానిస్తారు? అనుమానించేలోగా ఆ సరుకుని కరిగించేయవచ్చు. కైకర్యం చేయవచ్చు.

ఇన్ని ఆలోచించుకునే ఈ దొంగ ఇంత సాహసం చేసి ఉంటాడు. ఇప్పుడు ఈ పెళ్ళి కొచ్చినవాళ్ళలో ఎవరినని అనుమానించడం? ఎవరు తీసి ఉంటారు?—ఇలా వేణు ఆలోచించాడు. గడచిన పదిహేను నిముషాలనీ వరసగా జ్ఞాపకం చేసుకొన్నాడు. ఏం జరిగినదీ ఊహించుకొన్నాడు.

*

మూడో సిగరెట్ సగం కాలేసరికి, పినతల్లి పేరిందేవి, భార్య రుక్కు పెరట్లోకి వచ్చారు.

"చూశావుట్రా వేణూ, ఎంత ఘోరమో!" అంది పేరిందేవి.

"పొరవద్దావేమోనమ్మా! అసలు జడకి నాగరం పెట్టారో లేదో?" అన్నాడు వేణు.

"అదేమిట్రా? నా కళ్ళారా చూశా, పీటలమీద తీసుకొచ్చి కూర్చో పెట్టేటప్పుడు ఉంది."

"జడ ఎవరు వేశారు?" అని అడిగాడు వేణు.

"కృష్ణవేణి వేసింది."

"మా అమ్మా?" అని వేణు ఆశ్చర్యం పొందాడు.

"అవునండీ, అత్తగారే వేశారు. మొగలి రేకులు కుట్టి, ఆవిడ జడ వేసినట్టు ఇంకెవరూ వేయలేరు," అంది రుక్కు.

నిజమే. ఉత్త రోజుల్లోనే ఊళ్ళో ఉన్న బంధువుల ఆడపిల్లలకి తన తల్లి పువ్వులు కుట్టి జడ వేస్తుంది. ఇటువంటి శుభకార్యంలో మరీ దగ్గర బంధువుల పెళ్ళి జరుగుతున్నప్పుడు పెళ్ళికూతురికి జడ వేయకుండా ఉంటుందా?

"అయితే నాగరం పోవడం ఖాయమేనన్నమాట! ఎవరు తీసి ఉంటారు?" అన్నాడు వేణు

"అది నువ్వు కనిపెట్టాలి గాని, మమ్మల్ని అడిగితే ఎలాగరా? పెద్ద పోలీసు ఆఫీసరువి. ఎందరెందరో దొంగల్ని పట్టుకున్నావు!" అంది పినతల్లి.

"అదేనమ్మా! బహిరంగంగా ఆలోచిస్తున్నాను. పీటల వెనకాతల ఆడవాళ్ళేగాని మగవాళ్ళెవరూ లేరు. దొంగతనం చేస్తే, ఆడవాళ్ళే చేయాలి," అన్నాడు వేణు.

రుక్కుకి కోపం వచ్చింది. వేణు ఇలాగ హేతువాద బద్ధంగా ఆలోచించడంవల్ల స్త్రీ జాతినే అవమానిస్తున్నాడని ఆమె భావించింది.

"అదేం మాట! మగవాళ్ళు తీసి ఉండకూడదా? ఆ మాటకొస్తే, పెళ్ళికొడుకే దొంగతనం చేశాడేమో!" అంది రుక్కు.

"అదేవిటే - పెళ్ళికూతురే తనది కాబోతూ ఉంటే, వెధవ నాగరం ఎందుకే పెళ్ళికొడుక్కి?" అంది పేరిందేవి.

"ఎందుకో మీ అబ్బాయినే అడగండి, అత్తయ్యా! పీటలమీద దొంగతనాలు ఆయనకి అలవాటే!" అంది రుక్కు.

"ఏవిట్రా నాయనా!" అంది పేరిందేవి.

"నా పెళ్ళిలో నేను ఈవిడగారి చేతి ఉంగరం దొంగతనం చేశాగా? ఇవాళ ఎత్తిపొడుస్తోంది," అన్నాడు వేణు - పాత అనుభవాలను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని.

శాస్త్రోక్తంగా జరిగే కొన్ని అయిదురోజుల పెళ్ళిళ్ళలో అల్లుడు మావగారింట్లో ఏదో సరుకు దొంగతనం చేయాలి. దొరికిపోకూడదు. దాన్ని ఆడపెళ్ళివాళ్ళు తెలుసుకోలేనంత చాకచక్యంగా చేయాలి.

తన పెళ్ళిలో వేణు చాలా చాకచక్యంగా దొంగతనం చేశాడు. ఎవరూ కనిపెట్టలేదు. బహుశా ఈ పెళ్ళికొడుకు కూడా అలాగే తెలివిగా 'దొంగ వేలం'కి ముందే ఈ దొంగతనం చేశాడేమో!

"మా అల్లుడు అసలు పీటలమీద పెళ్ళికే వప్పుకోలేదు. షాపులో పుస్తకాలు కొనుక్కుని, బిల్లు పుచ్చుకొన్నట్టు రిజిస్టార్ ముందు సంతకాల పెళ్ళి చేసుకొని, లైసెన్సు పుచ్చుకొంటానన్నాడు. లాంఛనాల ప్రకారం దొంగతనం చేస్తాడంటావా?" అంది పేరిందేవి.

"ఏం, తీపు దిగతీసిందా? అచ్చట్లూ, ముచ్చట్లూ అంటే అతగాడికీ సరదాయే. తన ప్రతిభ చూపెట్టడానికి తీశాడేమో!" అంది రుక్కు.

"నాకు నమ్మకం లేదు. ఇది ఎవరో పై వాళ్ళ పనే," అంది పేరిందేవి.

"సరే లేవమ్మా. పెళ్ళికొడుకు పనైతే పేచి పూచీలేదు, పై వాళ్ళ పనైతే నేను కనుక్కొంటాను."

"నీ పుణ్యముంటుంది - కనుక్కో."

"అది సరేగాని, మూడు ముళ్ళూ వేస్తున్నప్పుడు పెళ్ళికూతురు జడనెవరు పైకెత్తి పట్టుకొన్నారు?" అని అడిగాడు వేణు.

"ఏమోరా! ఆ తొందరలో ఎవరు పట్టుకొన్నారో ఎవరికి జ్ఞాపకం ఉంటుంది?" అంది పేరిందేవి.

"పెళ్ళికూతురు వెనుక ఎవరెవరు నించున్నారు?"

"నేను, వియ్యపురాలు, మరింకెవరెవరో నిల్చున్నాం. నాకు జ్ఞాపకం లేదు," అంది పేరిందేవి—జ్ఞాపకం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించి, విఫలురాలై.

"చూడు రుక్కూ, నీకు జ్ఞాపకం ఉందేమో చెప్పు," అన్నాడు వేణు.

"నాకూ జ్ఞాపకం లేదండి," అంది అతని భార్య.

"సరే! పెళ్ళికొడుకూ, పెళ్ళికూతురూ ఇంకా పీటలమీదే ఉన్నారు. తలంబ్రాలు పోయడం జరుగుతూ ఉంటుంది. మీరిద్దరూ వెళ్ళి, చుట్టుపక్కల చూడండి. బహుశా నాగరం ఊడి, పెళ్ళికొడుకు మధుపర్కం మడతలలోనో, పెళ్ళికూతురు పైటచెంగులోనో పడి ఉంటుంది. వెతకండి," అని ఇద్దరినీ వేణు పంపించేశాడు.

వాళ్ళు వెళుతూ ఉండగా పిలిచి, "మా అమ్మ ఎక్కడుంది?" అని అడిగాడు.

"గాడి పొయ్యిలదగ్గర వంటపెత్తనం చూస్తోంది," అని పేరిందేవి చెప్పింది.

వేణు సరాసరి వంటశాలలోకి వెళ్ళాడు. గాడిపొయ్యిలు ప్రజ్వరిల్లుతున్నాయి. కొత్త తాటిచాపలమీద వార్చి, రాశిగా పోసిన అన్నం ఆవిర్లు కక్కుతున్నది. గంగాళాలలో పులుసు మరుగుతున్నది. కృష్ణవేణమ్మ అందరిమీద అజమాయిషీ చేస్తూ, అటూ ఇటూ తిరుగుతోంది.

"అమ్మా!" అని వేణు పిలిచాడు.

"ఏం నాయనా?" అని ఆమె దగ్గరకొచ్చింది.

"మాట!" అని దూరంగా తీసుకెళ్ళాడు.

"పెళ్ళికూతురికి నువ్వేనా జడకుట్టావు?" అని అడిగాడు.

"నేనే! ఏం?" అని ఆమె ఆత్రుతగా అడిగింది.

"ఏం లేదు. నాగరం పెట్టావా?"

"పెట్టాను."

"మామూలుగా జడకి నాగరం పెడుతున్నప్పుడు అతిచిన్న పాయతీసి, అది నాగరం కొక్కెంలోంచి తీసి, జడ అల్లుతారుగా? అలాగే చేశావా?" అని అడిగాడు.

"ఏవిట్రా ఈ ప్రశ్నలు? కొంపతీసి, ఆ నాగరంగాని పోలేదు కదా?" అని ఆమె అడిగింది.

"పోయిందమ్మా," అన్నాడు వేణు.

"అయ్యో! అయ్యో! ఎంత పని జరిగింది! ఎంత పని జరిగింది! ఎలా పోయిందిరా? నేను చాలా గట్టిగా కుట్టానే!" అంది ఆమె.

"ఎలా కుట్టావో చెప్పు. జడ పాయతీసి, నాగరంలోంచి దూర్చావా?"

"లేదురా! మొగలి రేకులు కుట్టాగా? జడ పాయ నాగరంలోంచి దూర్చలేం. జడ అంతా కుట్టాక, నాగరం ఆ మొగలిరేకులమీదే కుట్టాను."

"దారం బలంగా ఉందా?" అని వేణు అడిగాడు.

"రెండు పేటలు వేసి, మరీ కుట్టా," అంది తల్లి.

"ఊఁహూ!" అని వేణు తల పంకించాడు.

"ఎక్కడ పోయింది?" అని ఆమె అడిగింది.

"మూడు ముళ్ళూ వేయడానికి ముందు ఉందట. తరవాత కనబడలేదట. అది సరేగాని, నువ్వు జడ కుడుతున్నప్పుడు ఆ గదిలో ఎవరెవరున్నారు?" అని వేణు అడిగాడు.

"ఎవరెవరా? విశాలాక్షి, నీలవేణీ, చిన్ని పిన్నిగారి చిన్నమ్మా, సూరన్నగారి సుందరమ్మా - బాగా జ్ఞాపకం చేశావురోయ్. ఇది సుందరమ్మ పనే అయి ఉంటుంది. అది చిన్న చిన్న చిల్లర దొంగతనాలు చేస్తూ ఉంటుంది. జడ అల్లుతున్నంతసేపూ దాని కళ్ళు నాగరంమీదే ఉన్నాయి. విషపు చూపులూ-అదీని. వెళ్ళి, కాఫీలూ, ఫలహారాలూ చూడవే అంటే, కదలదే!" అంది తల్లి.

"ఊఁహూ!" అని వేణు తల పంకించాడు.

నిజమే. ఈ సుందరమ్మ ఒట్టి కక్కుర్తి మనిషి. ఎవరింటికేనా వెళితే, ఉత్తచేతులతో తిరిగిరాదు. అడిగో, అడక్కో ఏదో ఒక వస్తువు పట్టుకొని వెళుతుంది. ఇది సుందరమ్మ చేసిన పనే కావచ్చు.

వేణుకి తన తల్లియొక్క సూక్ష్మగ్రహణ శక్తిలో నమ్మకముంది. మనిషిని చూడగానే వాలకం కనిపెట్టే స్వభావాన్ని అతడు తల్లిదగ్గరనుంచే అలవర్చుకొన్నాడు.

ఇంతలో "అత్తయ్యా, కొట్టుగది తాళంచెవులు ఇయ్యి," అంటూ నీలవేణి వంటశాలలోకి వచ్చింది.

నీలవేణి పొడుగ్గా, చామనచాయగా ఉంటుంది. బెంగాలు సిల్కు చీర కట్టుకొని, జార్జెట్టు రవిక తొడుక్కుంది. వయస్సు పాతికేళ్ళు నిండకపోయినా ముచ్చట ముడివేసుకొంది. ఆ ముడి చాలా ముచ్చటగా ఉంది. చిన్నప్పుడు ఈ నీలవేణిని తనకు ఇస్తానన్నారు.

"ఎందుకే?" అని కృష్ణవేణమ్మ అడిగింది.

"అరటి గెల కావాలి. బ్రామ్మళ్ళకి సంభావన ఇవ్వాలట. తాంబూలంలో అరటిపళ్ళు పెట్టాలి," అంది నీలవేణి.

కృష్ణవేణమ్మ తాళంచెవులు కొంగునుంచి విప్పడానికి తీసింది. తాళంచెవుల గుత్తి విప్పుతూండగా, "ఏం బావగారూ, వంటింట్లో చేరారు? బకాసురుడిలాగ వండినదంతా కబళించేస్తే—వచ్చిన బంధువులంతా ఆకలితో మాడాలి, అత్తయ్యోయ్! మీ అబ్బాయికి కొంచెం చూసిపెట్టు," అంది నీలవేణి. "పోవే భడవా! మీ అన్నలాగ మావాడేం తిండిపోతు కాదు," అని కృష్ణవేణమ్మ తాళంచెవులు ఇచ్చింది, తీసుకొని, నీలవేణి వెళ్ళిపోయింది. వెళుతూ వెళుతూ, వేణువంక అదోలా చూసింది.

ఆ చూపుకి అర్థం ఏమిటి?

అందం!

"నా రాజు అందరితో ఏం చెప్తున్నాడో తెలుసా?" అడిగింది రాణి స్నేహితురాలిని.

"ఏం చెబుతున్నాడు?"

"తను ప్రపంచంలో కల్లా అందమైన సౌందర్యరాశిని పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నాడని" గర్వంగా చెప్పింది రాణి.

"ఎంత సిగ్గు చేటు! మీ ఇద్దరికీ పెళ్ళి నిశ్చయమైన తర్వాత కూడా ఆ మాట అంటున్నాడా?"

"నన్నేగాని నువ్వు పెళ్ళాడి ఉంటే, ఎంత బాగుండేది?" అనేనా? అంతే! ఇలాంటి పెళ్ళిళ్ళలోనే అటువంటి తలపులు వస్తాయి.

"సరేనమ్మా, సుందరమ్మని అనుమానించవచ్చు. అయినా చిన్ని పిన్నిగారి చిన్నమ్మ ఎలాంటిది? అది కూడా నువ్వు జడ అల్లుతూ ఉంటే ఉందన్నావుగా?" అని వేణు అడిగాడు.

"అది వట్టి డోలా మనిషిరా! నగలూ నట్రా అంటే వల్ల మాలిన సరదా అనుకో. ఊరివాళ్ళవి ఎరువు తెచ్చుకొని పెట్టుకొంటుంది. అది దొంగతనం చేసి ఉండదు," అంది తల్లి.

"ఏమో! ఎవరు చెప్పగలరు!" అన్నాడు వేణు.

"అవునులే" అంది తల్లి.

"అది సరే. మరి విశాలాక్షి ఎలాంటిది?" అని అడిగాడు.

"రామరామ....గంగిగోవు! ఉన్న నగలే అది పెట్టుకోదు" అంది తల్లి.

"ఊఁహూ!" అని వేణు తల పంకించాడు. "సరే!" అని కదిలాడు.

తన తల్లి పెళ్ళికూతురుకి జడ వేస్తూ ఉండగా, నలుగురే అక్కడ ఉన్నారు. అందులో సుందరమ్మ, చిన్నమ్మ అనుమానించదగ్గవాళ్ళు. విశాలాక్షి గంగిగోవని తల్లి చెప్పింది. నీలవేణి దొంగతనం చేయదు. ఆమె భర్త బొంబాయిలో పెద్ద ఉద్యోగస్థుడు. నెలకి వెయ్యి ఆర్జిస్తాడు. దొంగతనం చేసే ఖర్మేం?

నిజంగా దొంగతనం చేశారని అనుమానించదగ్గ సుందరమ్మనీ, చిన్నమ్మనీ ప్రశ్నించకుండానే ప్రశ్నించాలి. వీళ్ళుగాని తీయకపోతే వేళాకోళానికి, లాంఛనానికి పెళ్ళికొడుకే తీసి ఉంటాడు. సరే, ముందు సుందరమ్మని ప్రశ్నిద్దాం, అని వేణు కదిలాడు.

పెళ్ళివారిల్లంతా ఆమెకోసం గాలించాడు. ఒక గదిలో కూర్చొని, ఆమె ఎవరూ చూడకుండా లడ్డుండలు బొక్కుతూంది.

"అన్యాయం! అన్యాయం! సుందరమ్మ ఒదినా! అన్ని ఉండలూ నువ్వే తినేస్తావా? నాకు పెట్టవేం?" అన్నాడు వేణు.

ఆమె గతుక్కుమంది.

"నీ కోసం అంతా గాలించాను. ఇక్కడా ఉన్నావు?" అన్నాడు.

"ఎందుకూ?" అంది ఆమె భయపడుతూ.

"ఎందుకేమిటి? నీ చేతి కాఫీ తాగుదామని. నువ్వు కాఫీ పెడితే బ్రహ్మాండంగా ఉంటుంది," అన్నాడు వేణు.

ఆమె 'బతుకు జీవుడా' అనుకొంది. "ఉండు, పెట్టిస్తా!" అని, ఆమె కదిలింది.

"నీ పుణ్యముంటుంది. వేగంగా కానియ్. ఈ పెళ్ళి కాఫీ తాగలేక పోయా," అన్నాడు అతడు.

"అదేమిటి! ఇవాళ కాఫీలన్నీ నేనే చేశా. మూడు ముళ్ళూ వెయ్యడం కూడా చూడకుండా కాఫీలు కాస్తూనే ఉన్నా," అంది ఆమె.

"ఊఁహూ!" అని వేణు తల పంకించాడు. "దొంగాడా! కరవకురా," అని కొందరు గుద్దు కాస్తా చెప్పేస్తారు. తను అడిగాడా? పెట్టాడా? 'మూడు ముళ్ళూ వేస్తున్నప్పుడు నువ్వు పందిట్లో ఉన్నావా?' అని అడిగితే, లేదని చెప్పడంలో అర్థముంది. ఇలా అడక్కుండానే ఎందుకు చెప్పింది? తన దొంగతనం కప్పుకొందికి కాకపోతే, మరెందుకు? అని వేణు అనుకొన్నాడు.

"అదేమిటి—మంగళసూత్రధారణ అవుతూ ఉంటే, ఆశీర్వదించి అక్షింతలు వెయ్యలేదూ?" అని వేణు అడిగాడు.

"లేదయ్యా! ఏ వొట్టు పెడితే ఆ వొట్టు. కాఫీలు కాస్తూనే ఉన్నా! మీ అమ్మే ఈ పనికి పురమాయించింది," అంది సుందరమ్మ.

ఈ మాత్రం భాగ్యానికి వొట్టుకూడా ఎందుకు పెట్టుకోవాలి? నిజంగా ఈమె దొంగతనంచేసి ఉంటుంది, అనుకొన్నాడు వేణు.

ఈమె పెళ్ళి పందిట్లో మంగళసూత్రధారణ సమయంలో ఉంది అని ఋజువు అయితే, ఈమెమీద అనుమానాన్ని దృఢంగా ధృవపర్చవచ్చు. అది ఎలా ఋజువు అవుతుంది? ఎవరెవరు పందిట్లో ఉన్నదీ, పెళ్ళికూతురు వెనక నించున్నదీ ఎవ్వరికి జ్ఞాపకం ఉంటుంది?

మెరపులాగ వేణు మెదడులో ఒక ఆలోచన తట్టింది. ఇద్దరు ముగ్గురు ఫోటోగ్రాఫర్లు పెళ్ళి ఫోటోలు వివిధ కోణాలలోంచి తీశారు. ఆ బొమ్మలను చూస్తే, పెళ్ళికూతురు వెనక ఎవరెవరున్నదీ కచ్చితంగా తెలుస్తుంది.

సుందరమ్మ కలిపి ఇచ్చిన కాఫీ తాగి, వేణు ఫోటోగ్రాఫర్లను కలుసుకొన్నాడు. ఫోటోలు అర్జెంటుగా కావాలనీ, ఇవాళ రైల్లో వెళ్ళిపోయే బంధువులకి ఒక సెట్టు ఇవ్వాలనీ చెప్పాడు. రెండుగంటల్లో ప్రూఫులు ఇస్తామని చెప్పి, ఫోటోగ్రాఫర్లు వెళ్ళిపోయారు.

పెళ్ళి తతంగం అంతా అయిపోయి, పెళ్ళికొడుకూ, పెళ్ళికూతురూ పీటలమీదనుంచి లేచారు. పేరిందేవీ, రుక్కూ ఆ పీటలదగ్గరున్న పళ్ళాలూ-అవీ తీయడం మిషమీద చుట్టూ గాలించారు. నాగరం కనబడలేదు. ఒకవేళ వేణు భావించినట్టే అదిగాని మధుపర్కాల మడతలతో పడి ఉంటే, పీటల మీదనుంచి లేచినప్పుడు కిందపడాలి - గాని, పడలేదు.

ఈ సంగతిని రుక్కు తన భర్తతో చెప్పింది. అతడు విని, "ఊఁహూఁ!" అని తల పంకించాడు.

అతడు కదలి, కొట్టు పెత్తనం చేస్తున్న నీలవేణిని కలుసుకొన్నాడు. ఆమె చాలా తొందరగా లోపలి సామానులు బయట పెట్టిస్తున్నది. నేతి జాడీలూ, గోకర్ణాలూ మొదలైనవి తీసి ఇస్తున్నది. ఇద్దరు ముగ్గురు పిల్లలు వాటిని తీసుకొని వంటశాలకి వెళ్ళారు.

రాత !

"నేను చెయ్యగల ఒక పని మా స్కూల్లో ఎవరూ చెయ్యలేరు. చివరికి మా స్కూలు టీచర్లు కూడా" అన్నాడు రవి, రాణితో.

"ఏమిటి అది?" అంది రాణి.

"నే రాసింది చదవడం!"

పైటకొంగు కుచ్చిళ్ళలో దోపుకొని, నీలవేణి చాలా పని తొందరలో ఉండడం అతడు చూసి, కదలబోయాడు.

"బావగారు ఎందుకొచ్చినట్టు, ఎందుకు వెళ్ళిపోతున్నట్టు?" అని నీలవేణి నవ్వుతూ అడిగింది.

"ఎందుకొచ్చానో నీకే తెలుసు," అన్నాడతను, అదోరకంగా చూస్తూ.

"అలాగా!" అంది ఆమె సుతారంగా నవ్వుతూ.

"అవును," అన్నాడు అతను.

సామానుల గదిలో ఇంకెవరూ లేరు, వీళ్ళిద్దరే ఉన్నారు.

"అబ్బో! నువ్వెక్కడ-పోలీసు ఆఫీసరువి. అవలిస్తే పేగులు లెక్కపెడతావు. ఇందాక వంటశాలలో నేను చూసిన చూపుకి అర్థం పోల్చేసుకొన్నావే!" అంది ఆమె ఏకాంతంలోని చనువువల్ల ఏకవచన ప్రయోగం చేసి.

"అవును....అందుకే వచ్చా," అన్నాడతను.

"నేను రేపే బొంబాయి వెళ్ళిపోతున్నాను," అంది ఆమె అర్థోక్తితో- 'ఈలోగా కాలాన్ని సద్వినియోగం చేసుకో' అనే అర్థం వచ్చేటట్టు.

"ఏం, నాలుగురోజులపాటు ఉండకూడదూ? మళ్ళా ఎన్నాళ్ళకొస్తావో!" అన్నాడు వేణు.

"నాకూ ఉండాలనే ఉంది. అయినా మా ఆయన అదోరకం మనిషి. వెంటనే వచ్చేయమన్నారు. నిన్ను పెళ్ళాడినా బాగుండేది. వెధవ బొంబాయిలో పోయి పడ్డాను," అంది ఆమె అతనికి కొంచెం దగ్గరగా జరిగి.

రామాయణంలో పిడికల వేటలాగ, అపరాధ పరిశోధనలో ఈ సరసం ఏమిటనుకొన్నాడు వేణు. అక్కణ్నుంచి కదిలి వెళ్ళిపోయాడు.

ఒక గదిలో పెళ్ళికొడుకు కూర్చొని, సిగరెట్ కాల్చుకొంటున్నాడు. వేణు అక్కడికొచ్చాడు. "రండి - రండి," అన్నాడు పెళ్ళికొడుకు, కాలుస్తున్న సిగరెట్ ఆర్పేస్తూ - పెద్దవాడు వచ్చాడు గౌరవిద్దామని.

"ఫరవాలేదు—సిగరెట్ కాల్చుకోండి," అన్నాడు వేణు.

"అఁ—దానికేంలెండి," అన్నాడు పెళ్ళికొడుకు.

"అది కాదు. నాలుగైదు గంటలనుంచీ పీటల మీద కూర్చొని, లాంఛనాలన్నీ చేశారు. మళ్ళా బోలెడంత తతంగం ఉంది. సిగరెట్ కాల్చుకోడానికి అవకాశం ఉండదు," అన్నాడు వేణు.

"ఇంకేం తతంగం లేదు లెండి. ఉన్నా నేను ఒప్పుకోను. అసలు వీటికే ఒప్పుకోనన్నాను" అన్నాడు పెళ్ళికొడుకు.

"అదేమిటి? బువ్వంబంతి, అలకపాన్పు, దొంగ పేలం, బంతులాట-ఎన్నో ఉన్నాయి!" అన్నాడు వేణు.

"నాకిష్టం లేదు," అన్నాడు పెళ్ళికొడుకు.

ఈ జవాబులో చిత్తశుద్ధిని వేణు గమనించాడు. పెళ్ళికొడుకు సంప్రదాయం కొరకు దొంగతనం చేయలేదని తేలింది.

వేణు అక్కణ్నుంచి కదిలాడు. పక్కగదిలో చిన్నమ్మా, విశాలాక్షి ఉన్నారు. వాళ్ల మాటలని వేణు చాటు నుంచి విన్నాడు.

"ఏమే విశాలా, నా పట్టు చీర నువ్వేం చూడలేదన్నావా?—నీ

కుతూహలం!

"మాధవ్‌ని పెళ్ళి చేసుకోనని అన్నావుట. ఎందుకని రాధా?"

"నేను పెళ్ళికి ఒప్పుకోకపోతే చచ్చిపోతానని అన్నాడు. జస్ట్.... అలా చేస్తాడో లేదో తెలుసుకుందామన్న కుతూహలంతో!"

పెట్లోనే ఉంది," అంది చిన్నమ్మ.

"నా పెట్లో కెలా వచ్చిందే!" అంది విశాలాక్షి.

"ఏమో-నాకేం తెలుసు? నువ్వు బూకరించేశావు గాని," అంది చిన్నమ్మ.

"నేను బూకరించాననుకో—అసలు నా పెట్టె నువ్వెందుకు తీశావు?" అంది విశాలాక్షి కోపంగా.

"ఊఁహూఁ!" అని మనస్సులో అనుకొని, వేణు తల పంకించాడు. వీళ్ళిద్దరూ నమ్మకస్తులు కానేకారు. ఒకరి చీర ఇంకొకరు తీసుకొని, పెట్లో పెట్టుకొన్నారు. ఆ పెట్టెని చెప్పకుండా ఇంకొకరు తెరిచారు. వీళ్ళిద్దరూ కూడా అనుమానించదగ్గవాళ్ళే. వీళ్ళు జడ అల్లుతూ ఉండగా ఆ గదిలో ఉన్నారు. మూడు ముళ్ళూ వేస్తూ ఉంటే, పందిట్లో ఉన్నారో, లేదో ఫోటో చూసి కనుక్కోవాలి.

ఫోటోగ్రాఫర్లు చెప్పిన గడువు రెండు గంటలూ ఎలాగో గడిపి, తన మోటారు సైకిల్ ఎర్ర గుర్రాన్ని ఎక్కి, వేణు వెళ్ళాడు. ఫోటోలన్నీ తీసుకొన్నాడు. వాటిని పరిశీలనగా చూశాడు.

నిజమే! సుందరమ్మ చెప్పినది నిజమే. ఆమె మంగళసూత్రధారణ జరుగుతున్నప్పుడు పందిట్లో లేదు. ఏ ఒక్క ఫోటోలో ఆమె లేదు. విశాలాక్షి, చిన్నమ్మ, నీలవేణి ఉన్నారు. వీళ్ళు పెళ్ళికూతురికి చాలా దగ్గర్లో ఉన్నారు. వీళ్ళ ముగ్గుర్లో ఎవరు తీసి ఉంటారు?

ఫోటోలను మరింత పరిశీలనగా చూశాడు. ఒక చిన్న విషయం అతని కళ్ళకి కొట్టవచ్చినట్టు కనబడింది. అతడు ఆనందంతో ఒక సన్నని ఈల వేశాడు.

వెంటనే ఎర్ర గుర్రం మీదనే పువ్వులమ్మే చోటుకి వెళ్ళాడు. నాలుగు మొగలి పువ్వులు కొన్నాడు. పెళ్ళి వారింటికి వెళ్ళాడు.

*

భోజనాలు అయ్యాక అందరూ విశ్రమించుతున్నారు. వేణు సరాసరి తన తల్లి దగ్గరకెళ్ళి, తాను కొన్న మొగలి పువ్వులు యిచ్చి, "అమ్మా! ఇవి కుట్టి, ఆ నలుగురికి జడలు వెయ్యి," అన్నాడు.

"ఏ నలుగురికి రా?" అంది కృష్ణవేణమ్మ.

"ఆ నలుగురికే. చిన్నమ్మ, సుందరమ్మ, నీలవేణి, విశాలాక్షులకి. నువ్వు పెళ్ళికూతురికి జడ వేస్తున్నప్పుడు వాళ్ళున్నారుగా?" అన్నాడు వేణు.

"ఎందుకూ?" అంది ఆమె.

"చెప్తాగా! దొంగతనం తేలిపోతుంది," అన్నాడు అతను.

ఆమె గదిలో కూర్చొని, దువ్వెన, వాసన నూనె సీసా దగ్గర పెట్టుకొని, ఆ నలుగుర్నీ పిలవమని కోడలు రుక్కుని పంపింది.

"ఏం పిన్నమ్మా, పిలిచావుట?" అని చిన్నమ్మ వచ్చింది.

"ఏం లేదే! నీకు మొగలిరేకుల జడ వేద్దామని," అంది కృష్ణవేణమ్మ.

"బలే బలే! ఉండు - వాళ్ళ నాగరం అడిగి తెచ్చుకొంటాను—కుట్టిపెడుదువుగాని, ఇంచక్కా ఇవాళల్లా పెట్టుకొంటా!" అని నగలంటే పడిచచ్చే చిన్నమ్మ సంతోషంగా బయటకు వెళ్ళింది.

కృష్ణవేణమ్మ కొడుకు వంక చూసింది—'నీ ఆలోచన అమోఘంరా,' అనే అర్థంతో. అతడు నవ్వి ఊరుకొన్నాడు.

"అత్తయ్యోయ్! ఏం పిలిచావు?" అంటూ నీలవేణి వచ్చింది, కృష్ణవేణమ్మ చెప్పింది.

"ఇప్పుడా! అవతల బోలెడంత పని ఉంది. సామానుల కొట్లోంచి పంచదారా, అవీ తీసి ఇవ్వాలి. రాత్రి కుట్టిపెడుదువుగానిలె...ఇప్పుడు జడ అడ్డం వస్తుంది," అని చెప్పి, నీలవేణి వెళ్ళిపోయింది.

విశాలాక్షి వచ్చింది. వెంటనే తన జడ విప్పుకొని, కృష్ణవేణమ్మ ముందు కూర్చొంది. సుందరమ్మ 'సాయంత్రం కాఫీలు' కలుపుతున్నదట. అయిపోగానే వస్తానని కబురు పెట్టింది.

ఈ నలుగురి జవాబులూ విన్నాక, వేణు కదిలాడు. సరాసరి సామానుల కొట్లోకి వెళ్ళాడు. నీలవేణి ఒక్కర్తే ఉంది. అతడు నవ్వుతూ, ఆమెకి దగ్గరగా వెళ్ళాడు. అతని చూపులతో ఆమె కరిగిపోయింది. అతడు ఆమె కురులని వేళ్ళతో నిమిరాడు. ఆమె గతుక్కుమంది.

అతడు నీలవేణిని చూసి, "ఆ నాగరం ఇచ్చెయ్!" అన్నాడు.

"ఏ నాగరం?" అంది ఆమె కోపంగా.

"అదే!" అని, అతను ఆమె ముచ్చట ముడిని విప్పాడు. నాగరం కింద పడింది. అతడు దానిని తీసుకుని, బయటకు వచ్చాడు. సామానుల గదిలో నీలవేణి వంటరిగా ఉన్నప్పుడు లోనికి తన భర్త ఎందుకు వెళుతున్నాడా అని రుక్కు అక్కడికొచ్చింది. అతడు నాగరం ఆమె చేతిలో పెట్టి, "వెళ్ళి, పేరిందేవి పిన్నమ్మకి ఇయ్యి" అన్నాడు.

"ఎలా దొరికింది?" అని రుక్కు అడిగింది.

వేణు చెప్పాడు.

"ఆమె తీసిందని మీకు ఎలా తెలుసు?" అని అడిగింది భార్య.

"నాగరం తీసినవాళ్ళు ఈ ఊరివాళ్ళు కాదనుకొన్నా. వాళ్ళు తీస్తే, ఇవాళ కాకపోతే రేపైనా బయటపడి పోతారు. నీలవేణి బొంబాయి నుంచి వచ్చింది. మళ్ళా బొంబాయికే వెళ్ళిపోతుంది. అందుచేత ఆమె దొంగతనం చేసినా, ఊరెళ్ళాక అది బయటపడడం కల్ల. అందుకే ఆమె తీసి ఉండవచ్చు అనుకొన్నా.

"అదీ కాక పెళ్ళి ఫోటోలు చూశాను. ఆ ఫోటోలో నీలవేణి జడ వేసుకొని ఉంది. భుజం మీదనుంచి అది వేళ్ళాడుతూ ఫోటోలో కనిపించింది. అయితే మూడు ముళ్ళూ వేసిన పదిహేను నిముషాల తరవాత నీలవేణి నాకు ముచ్చట ముడితో కనిపించింది. ఎవరైనా ఇంత స్వల్ప వ్యవధిలో జడని విప్పి, ముడి ఎందుకు వేసుకోవాలని నాకు అనుమానం వేసింది. నా అనుమానం సరైనదని ఋజువయినది," అన్నాడు వేణు.

రుక్కు ముక్కుమీద వేలేసుకొంది.

'ఈ సంగతి బయటకు పొక్కనివ్వకు, సరుకు దొరికింది—అదే చాలు," అన్నాడు వేణు. రుక్కు కదలింది.

"మాట!" అని పిలిచి, ఆమె చెవిలో అతడు ఏదో చెప్పాడు. ఆమె వెళ్ళిపోయింది.

వెంటనే నీలవేణి వచ్చి, వేణు కాళ్ళమీద పడింది. "నా పరువు కాపాడు. ఎవరికీ చెప్పకు," అని బతిమాలింది.

"నువ్వు ఎలా తీశావో, ఎక్కడ దాచావో నాకు తెలుసుగాని, ఎందుకు తీశావో అర్థం కావడంలేదు," అన్నాడు వేణు.

"ఏం చెప్పను? మా ఆయన వెయ్యి రూపాయల ఉద్యోగస్థుడన్న మాటేగాని, గుర్రప్పందాలూ, క్లబ్బులో పేకాటలూ మొదలైన వాటివల్ల అప్పులపాలయ్యాం. పైగా బొంబాయిలో ఇళ్ళబాధలు నీకు తెలుసు; మూడు వేలు 'పగిరీ' ఇస్తేనేగాని మంచి ఫ్లాట్ దొరకదు. ఈ నాగరంవల్ల మా బాధలు గట్టెక్కుతాయి అనుకొన్నా. వెధవ దొంగతనం చెయ్యకూడదనుకొంటూనే చేశా. నువ్వు నన్ను అనుమానించావని పొద్దుటే కనిపెట్టా. అవకాశం వస్తే ఆ నాగరం ఎక్కడో దొరికిందని బొంకి, ఇచ్చేసి, బొంబాయి పోదామనుకొన్నాను. నా సదుద్దేశం ఆచరణలో పెట్టేలోగా నువ్వు వచ్చి పట్టుకొన్నావు," అంది నీలవేణి.

అతడు అక్కడనుంచి కదిలాడు.

"ఇదుగో పిన్నమ్మా, నాగరం - తెచ్చుకొన్నా!" అంటూ చిన్నమ్మ కృష్ణవేణమ్మ వద్దకు వచ్చింది.

ఆమె ఆశ్చర్యపడింది.

"ఎక్కడనుంచి తెచ్చావ్?" అని అడిగింది.

"అదే—పెళ్ళికూతురు జడలోంచి," అంది చిట్టి.

"ఆ! పెళ్ళికూతురు జడలోంచా?" అంది కృష్ణవేణమ్మ.

"అవునమ్మా! అడగ్గానే ఇచ్చారు. రుక్కు వదిన కూడా అక్కడే ఉంది. ఆమే తీసి ఇచ్చింది," అంది చిన్నమ్మ.

నీలవేణి దగ్గర్నుంచి నాగరం తీసుకొన్నదీ; రుక్కుని పెళ్ళికూతురు దగ్గరికి పంపి, చిన్నమ్మకి నాగరం ఇమ్మన్నదీ తన కొడుకే అన్న సంగతి కృష్ణవేణమ్మకు తెలియదు.

ఆమె ముక్కుమీద వేలేసుకొంది. □

నాకు తెలియదు!

"సాధారణంగా స్కూల్లో టీచర్లు అడిగే ప్రశ్నలకు వచ్చే జవాబు ఏది?"

"నాకు తెలియదు"

"కరెక్ట్!"